

BOGANMELDELSER

ARTHUR L. BOWLEY og Sir JOSIAH STAMP: *The national income 1924*. 59 S. Oxford. The Clarendon Press. 1927. Pris 3 sh. 60.

Da Statistikken over Ansættelserne til den engelske „income tax“ kun omfatter Personer med Indtægt over Skattegrænsen, og da denne ligger ret højt (135—150 £), er det en meget betydelig Del af Englands Nationalindtægt, der ikke kommer med i den nævnte Statistik. For at faa Oplysning om Indtægterne under Skattegrænsen har de to Forfattere af foreliggende Skrift maattet ty dels til Arbejdslønstatistikken og dels til, for de øvrige Befolkningsklassers Vedkommende, at foretage særlige Opgørelser paa Grundlag af udsendte Spørgeskemaer m. v. Om Fremgangsmaaden ved Undersøgelsen og om Resultaterne heraf skal meddeles følgende.

Hvad først Oplysningerne fra Indkomstskattestatistikken angaar, maa der foretages Korrektion af de Indtægter, der er beregnet som et Gennemsnit af tre eller fem foregaaende Aars Beløb. Der maa dernæst tages Hensyn til, at forskellige Tab ikke er fradraget i Indtægtsbeløbene, medens disse paa den anden Side er for smaa paa Grund af Skatteunddragelser. Endvidere maa Beløbet for Statistikkens „actual income“ forøges med Indtægtsbeløb tilfaldende Stiftelser, Hospitaler, Skoler o. s. v., samt med Renterne af Krigslaan og visse udenlandske Laan, der er fritaget for Indkomstskat. Naar saa Indtægter tilfaldende Lønarbejdere holdes udenfor og der i det hele bortses fra alle Indtægter under 150 £, findes der for de øvrige Indtægter et samlet Beløb paa 2218 Mill. £ for Aaret 1924.

Ved Beregningen af den samlede Arbejdsløns Beløb har det været nødvendigt at gaa helt tilbage til en af Board of Trade vedrørende Arbejdsløn og -tid i de vigtigste Industrier for 1906 foretaget Undersøgelse, der er suppleret op til 1911 og som regnes at være relativt nøjagtig. Til Bestemmelse af Antallet af Personer i de forskellige Industrigræne haves de to Folketællinger 1911 og 1921 og siden 1921 Oplysninger om Antallet af forsikrede Personer. Oplysning om Forskydningerne i Arbejdslønnen faas særlig fra de i „Ministry of

BOGANMELDELSER

ARTHUR L. BOWLEY og Sir JOSIAH STAMP: *The national income 1924*. 59 S. Oxford. The Clarendon Press. 1927. Pris 3 sh. 60.

Da Statistikken over Ansættelserne til den engelske „income tax“ kun omfatter Personer med Indtægt over Skattegrænsen, og da denne ligger ret højt (135—150 £), er det en meget betydelig Del af Englands Nationalindtægt, der ikke kommer med i den nævnte Statistik. For at faa Oplysning om Indtægterne under Skattegrænsen har de to Forfattere af foreliggende Skrift maattet ty dels til Arbejdslønstatistikken og dels til, for de øvrige Befolkningsklassers Vedkommende, at foretage særlige Opgørelser paa Grundlag af udsendte Spørgeskemaer m. v. Om Fremgangsmaaden ved Undersøgelsen og om Resultaterne heraf skal meddeles følgende.

Hvad først Oplysningerne fra Indkomstskattestatistikken angaar, maa der foretages Korrektion af de Indtægter, der er beregnet som et Gennemsnit af tre eller fem foregaaende Aars Beløb. Der maa dernæst tages Hensyn til, at forskellige Tab ikke er fradraget i Indtægtsbeløbene, medens disse paa den anden Side er for smaa paa Grund af Skatteunddragelser. Endvidere maa Beløbet for Statistikkens „actual income“ forøges med Indtægtsbeløb tilfaldende Stiftelser, Hospitaler, Skoler o. s. v., samt med Renterne af Krigslaan og visse udenlandske Laan, der er fritaget for Indkomstskat. Naar saa Indtægter tilfaldende Lønarbejdere holdes udenfor og der i det hele bortses fra alle Indtægter under 150 £, findes der for de øvrige Indtægter et samlet Beløb paa 2218 Mill. £ for Aaret 1924.

Ved Beregningen af den samlede Arbejdsløns Beløb har det været nødvendigt at gaa helt tilbage til en af Board of Trade vedrørende Arbejdsløn og -tid i de vigtigste Industrier for 1906 foretaget Undersøgelse, der er suppleret op til 1911 og som regnes at være relativt nøjagtig. Til Bestemmelse af Antallet af Personer i de forskellige Industrigræne haves de to Folketællinger 1911 og 1921 og siden 1921 Oplysninger om Antallet af forsikrede Personer. Oplysning om Forskydningerne i Arbejdslønnen faas særlig fra de i „Ministry of

Labour Gazette“ offentliggjorte i forskelligt Øjemed foretagne Undersøgelser. Skønt Materialet er uensartet og paa flere Omraader særdeles mangelfuldt, har det dog været de to Forfattere muligt gennem detaillerede Beregninger for hver enkelt Industris Vedkommende med ret stor Sikkerhed at udregne et Beløb for Arbejderklassens samlede Indtægt i 1924. Beløbet andrager ca. 1600 Mill. £ med en Fejlgrænse paa højst ± 80 £ og sandsynligvis kun ± 40 £.

Vanskeligst at faa Oplysning om, er den samlede Indtægt for de Personer, som tjener mindre end 150 £ aarligt og som ikke tilhører Lønarbejderklassen. For Funktionærernes (salaried persons) Vedkommende har Forfatterne udsendt Spørgeskemaer til de vigtigste offentlige Institutioner og et Antal private Firmaer. For en vis Procentdel (der varierer fra 32 for Transportgruppen til kun $2\frac{1}{2}$ i Industrien) af det i de forskellige Erhvervsgræne beskæftigede Antal Funktionærer er der paa denne Maade skaffet Oplysning om det antalsmæssige Forhold mellem dem, der har Løn over og under 150 £, og om de sidstes Gennemsnitsløn. Disse Gennemsnitstal anvendes saa paa Folketællingens Antal Funktionærer i de paagældende Erhverv.

Allervanskeligst stiller Forholdene sig for de selvstændige Erhvervsdrivendes Vedkommende, idet Forfatterne her i Hovedsagen har været henviste til skønsmæssige Ansættelser med Støtte kun i Folketællingens Inddeling af de paagældende i Fag.

Med yderligere Tillæg af visse Beløb for Dividender etc., Krigspensioner, Alderspensioner m. v. naar Forfatterne et samlet Indtægtsbeløb for Great Britain og Nord Irland i 1924 paa 4213 Mill. £.

Naar herfra trækkes den Del af Indtægten, som tilfalder Udlændinge, samt et Beløb for Betalingerne til U. S. A. \rightarrow Reparationsydelseerne faas den i Gr. B. og N. I. disponible Indtægt, ialt 4164 Mill. £, og dette Beløb kan igen opløses i sine Bestanddele, nemlig efter om det stammer fra Ind- eller Udlandet, om det tilfalder Enkeltpersoner eller Korporationer eller om det karakteriseres som „earned“ eller „unearned income“. For at faa den egentlige „social income“ maa der fratrækkes Beløb, som er medregnet dobbelt, nemlig de af Skatteyderne betalte Renter af den indenlandske Gæld, samt Krigs- og Alderspensioner. Man naar derved ned paa 3803 Mill. £. Endelig beregnes „the taxable income“ til 4230 Mill. £.

Ved Undersøgelser vedrørende et Lands Indtægtsforhold er det utvivlsomt ikke saa meget til Beregningen af et enkelt samlet Beløb for Nationalindtægten, der kan sammenlignes

med tilsvarende Beløb for andre Lande eller andre Aar, at Interessen er knyttet. Thi saadanne Sammenligninger vil oftest grundet paa Uensartethed i Kildemateriale og Fremgangsmaade blive meget usikre. En indgaaende Analyse af Nationalindtægtsens forskellige Bestanddele i deres indbyrdes Forhold har i ganske anderledes Grad Værdi, idet herigennem vigtige Sider af Fordelingsspørgsmaalet kan belyses, ligesom interessante og ret sikre Sammenligninger kan drages for mange af Enkeltposternes Vedkommende fra Land til Land og fra Aar til Aar.

Netop i saa Henseende har det her foreliggende Arbejde gjort sig fortjent til stor Anerkendelse. Forfatterne har, saa vidt det har været muligt, gennemgaaet de forskellige Indtægtsgrupper og gjort Rede for indtraadte Forskydninger. De har, som det synes, gjort Brug af alle foreliggende Oplysninger og for at kunne sammenarbejde det stærkt uensartede Materiale maattet foretage meget omstændige Beregninger. Men det er da ogsaa lykkedes dem at naa en Række interessante Talresultater, der paa meget overskuelig Maade opstilles i et Skema. For andre tilsvarende Beregninger foreligger der her et Forbillede og et Grundlag, der utvivlsomt vil kunne være til megen Nytte.

Jævnside med at angive de fundne Resultater for 1924 har Forfatterne anført tilsvarende Tal for 1911, og de slutter deres Arbejde med at foretage en Vurdering af de mellem de to Aar indtrufne reelle Forskydninger i Indtægtsforholdene. Naturligvis medfører Omregningen af Tallene efter et Prisindeks (der ovenikøbet konstrueres særligt til dette Brug) en forøget Usikkerhed ved de dragne Slutninger. De vigtigste af disse skal dog anføres her. Flere af dem har antagelig ogsaa Gyldighed udenfor England.

Den reelle „social income“ er omtrent den samme i de to Aar, men da Befolkningen er vokset med ca. 7 pCt., er Indtægten pr. Indbygger formindsket med 5—10 pCt. Dette skyldes Nedgang i den fra Udlandet stammede Indtægt, da „the home-produced income“ reelt var meget nær det samme til Trods for forøget Arbejdsløshed og Arbejdstidens Forkortelse.

Fordelingen mellem „earned“ og „unearned income“ er forskudt noget til Gunst for den første Indtægtsart, hvilket staar i Forbindelse med en reel Formindskelse af Indtægt hidrørende fra fast Ejendom og fast forrentede Kapitalanbringelser. Alt i alt synes „profits“, regnet før Skatten er betalt, at udgøre næsten den samme Procentdel af Indtægten i de to Aar,

men naar den fulde Virkning af Beskatningen tages i Betragtning, er der ingen Tvivl om, at det reelle Indtægtsbeløb, de velhavende Klasser raader over til Opsparing og Forbrug, er mindre end før Krigen.

C. Fl. Steenstrup.

N. BUCHARIN: *Die politische Ökonomie des Rentners.* (Die Wert- und Profittheorie der österreichischen Schule). Marxistische Bibliothek Band 2. Oversat fra Russisk af Dr. Anna Lifschitz. Verlag für Literatur und Politik, Berlin S. W. 48 1926. 194 Sider.

Tiden har været haard ved den østrigske Skoles Teorier og Metoder. Fra alle Sider er den angrebet og med det Resultat, at nu kun faa Nationaløkonomer vil staa op og bevidne deres Tilslutning til de Teorier, som Wieser og Bøhm-Bawerk i sin Tid under saa stærk Tilslutning fremsatte. Kritiken er kommet saavel fra borgerlig som fra socialistisk Hold, og paa mange Punkter er den gaaet ud paa det samme. I ovennævnte Værk af de russiske Kommunisters dygtigste Teoretiker, N. Bucharin, er denne da ogsaa i Stand til at underbygge sin Kritik med mangfoldige Citater fra ellers vidt forskellige Kredse. I Slutningen af Bogen nævner Bucharin dette som noget, der har den største Betydning for Kommunisterne: at de ligesom i den praktiske Kamp ogsaa i den ideologiske Kamp er i Stand til at paavise og udnytte alle Modsætningerne mellem Fjenden.

Af Forordet til den russiske Udgave fremgaar det, at Bogens Manuskript allerede var færdig i 1914, men paa Grund af de følgende urolige Tider blev den først udgivet i 1919. Ved Krigens Udbrud opholdt Bucharin sig i Wien, hvor han hørte Forelæsninger af Bøhm-Bawerk. I de følgende Aar blev han efterhaanden nødt til at flytte fra Land til Land: fra Østrig til Svejts, derfra til Stockholm; udvist fra Sverige rejste han til Norge, derfra igen til Amerika, hvorfra han endelig efter Revolutionen vendte tilbage til Rusland. Overalt benyttede han Lejligheden til at foretage nationaløkonomiske Studier. — Det skal straks siges, at man i dette Værk har en af de bedste kritiske Fremstillinger af Grænsenytteværdilæren og den Bøhm-Bawerkske Kapitalrenteteori. Argumentationen hviler helt igennem paa solid Grund og bæres af en omfattende Belæsthed, som dog ikke tynger, idet Citaterne altid træffer det centrale. Selvfølgelig lægger Bucharin ikke Skjul paa, at han er marxistisk Kommunist, men han har paa lykkelig Maade forstaaet at holde Fremstilling og Kritik af andres Opfattelse i een Baas, og sine egne Teorier i en anden Baas.